

სულხან-საბა თრბელიანის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი
Tbilisi Sulkhan-Saba Orbeliani State Pedagogical University
Тбилисский Государственный педагогический университет
имени Сулхан-Саба Орбелиани

ISSN 1512-2131

პ რ მ ა ვ ი ვ
PROMETHEUS
ПРОМЕТЕЙ

პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი
Periodical Scientific Journal
Периодический научный журнал
7(19)

თბილისი * Tbilisi * Тбилиси
2006

შორენა გალლაპელიძე

„ბანათლების გლობალიზაცია“ – დასავლეთის გამოცდილება, საქართველოს აურსაესტილება

ახალი საუკუნის დაწყება აღინიშნება საერთაშორისო მასშტაბების ახალი პროცესებისა და მოვლენების და მასთან ერთად ეკონომიკური განვითარების პარადიგმების ცვლილებით. ეს პროცესი თავს გამოხატულებას პოლიტიკის ახალი, ინფორმაციული ეკონომიკის დამკირდებისაში; გა. ისეთი ეკონომიკისა, რომელიც ეჭყარება ცოდნასა და საინფორმაციო ტექნოლოგიებს. ასევე, სამეცნიერო თუ სხვა პროცესების გლობალიზაციას. „ახალი ეკონიმიკა“ და გლობალიზაცია შლის რა კონკურენციის ეროვნულ საზღვრებს, ობიექტების წინა პლანზე ხდება ეკონომიკური ზრდისა და ამა თუ იმ ქვეკუნის ეკონილდების ამაღლების უმთავრეს რესურსს – ინტელექტუალურ-საგანმანათლებლო პოტენციალს. ამასთან დაკავშირებით, კადრების მომზადების სისტემა იძენს სტრატეგიულ მნიშვნელობას, ხდება მაღალი კონკურენტუარიანობის უზრუნველყოფის მთავარი ინსტრუმენტი. „იუნესკო“-მ გამოცხადა, „განათლების ერად“. განათლება, მეცნიერება და პულტურა ხუდ უფრო და უფრო ერთგული საერთაშორისო კონკურენციასა და თანამშრომლობაში.

სულ უფრო ფართო საზოგადოებრივ ბრიტანების დებულობს თეზისი იმის შესახებ, რომ ქვეკუნის აღორძინება შეუძლებელია განათლების ახლებურად განვითარების გარეშე. უნდა მოხდეს მისი გარდაქმნა, მოდერნიზება თანამედროვე მოთხოვნების დონეზე. რა თქმა უნდა ძველი დადგებითი გამოცდილების გათვალისწინებით.

სწავლების სტანდარტების ამაღლებისა და ამასთანავე ქართული განათლების საერთაშორისო „კონკურენტუარების“ მიღწვის გზების ძიებასთან ერთად ასევე აუცილებელია საერთაშორისო ეკონომიკასა და საგანმანათლებლო სიერცეში ინტეგრირება.

მსოფლიო საზოგადოების გადასვლა ხარისხობრივ ახალ ტექნოლოგიურ წყობაზე, რომელიც ეჭყარება წარმოებისა და მართვის ქსელურ განვითარებას, საინფორმაციო-საერთაშორისო ტექნილოგიების გამოქვებას, განსაზღვრავს თანამედროვე ციფრული საციფრო საფეხურს. მისი დამახასიათებელი მთავარი ნიშანია შემუშავის კვალიფიკაციის, მისი პროფესიონალიზაციასა და შემოქმედებითი შესაძლებლობების, როგორც მისი შრომისა და ადამიანისეული პოტენციალის როლის გაძლიერება.

თანამედროვე პირობებში, მსოფლიოში შემდინარე იმ პროცესების, რომელიც დაკავშირებულია მაღალი ტექნილოგიური, საინფორმაციო-ქსელური ეკონომიკის ფორმირებასთან, მთავარ აქტივს წარმოადგენს არა მატერიალური რესურსები, როგორც ეს ადრე იყო, არამედ ცოდნა, ინტელექტი, ინოვაცია. რომელიც გარდაისახებინ რეალურ ფაქტორებისა და წარმოების დამოუკედებელ პროდუქტებში.

განათლების ახალი პარადიგმა იმაში მდგრადირებას, რომ ახალგაზრდის არა მარტო გადაეცეს კონკურენტული ცოდნა, არამედ შეისწავლონ მეურნეობრიობისა და სიცოცხლისენარიანობის ხარისხობრივად ახალი პირობებისადმი დაგენერირება, ჩაერთონ მუდმივად ცვალებად ეკონომიკურ, სოციალურ და სხვა გარმოში.

დასავლეთში სულ უფრო აღიარებენ იმ ფაქტს, რომ თანამედროვე პირობებში წარმატებული კარიერა შეიძლება უზრუნველყოს მხოლოდ განათლების მოქნილმა სისტემამ, ისეთმა, რომელიც ითვალისწინებს გლობალიზაციის პრიცესს. უმაღლესი სასწავლებლების კურსებმთავრებულებს საშუალება ეძლევათ იცხოვრონ და იმუშაონ ახალ სამურავოში, სადაც ეროვნული ეკონომიკისა და კულტურის საზღვრები უფრო და უფრო პირობით ხდება. მკიდრდება ახალი ცნება – „განათლების გლობალიზაცია“.

გლობალიზაცია ისევე ქველი ცნებაა, როგორც ციფრული საციფრო სამუშაოების მოქმედების წერდა: მე ვარ მარკუს აერელიუსი, რამდენადაც ვარ რომის მოქალაქე, ხოლო როგორც ადამიანი, მე მსოფლიოს მოქალაქე ვარ. თანამედროვე გაგებით ეს გამონათქვამი ნიშანებს პასუხისმგებლობას როგორც პაციონიობის, ასევე ეროვნული სახელმწიფოს მიმართ.

გლობალიზაცია არის ციფრული საციფრო სამუშაოების მშენებლობის პროცესი, რომელიც დამოკიდებულია პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და ხოციალურ-ქსელურ ურთიერთობებზე. იგი არის ეკონომიკური ინტეგრაციის, სტანდარტიზაციისა და ურთიერთებული ურთიერთებული ურთიერთობების აროცესების განხორციელება (იდეების, ცოდნისა და ადამიანისებული რესურსების გადაფინანსების გზით სხვადასხვა ქვეყნის), გლობალიზაციის სხვადასხვა ქვეყნის კოლექტური პასუხისმგებლობის იდეოლოგიური წარმოჩნდა. იგი გამოხატავს ადამიანთა შრომითი ურთიერთობების ინტეგრაციას, ცოდნისა და ტექნოლოგიების გავრცელებას საერთაშორისო მასშტაბით და აგრეთვე, – საერთაშორისო კოოპერაციას. გლობალიზაცია უმაღლეს განათლებაზე, სწავლებაზე, ქვედაგოგთა კადრებზე სახელმწიფოს როლზე, სასწავლო დაწესებულებების პარტნიორულ ურთიერთობებსა

და უმაღლესი სკოლის კულტურაზე პირდაპირ ზემოქმედებს. მასთან არის დაკავშირებული უმაღლესი განათლების განვითარების ისტორიას უკეთები, როგორიცაა სტრატეგიის ინტერნაციონალიზაცია, განათლების აღიარების საერთაშორისო გარანტიები, რეგიონალური და რეგიონთაშორისი კოოპერაცია, ინფორმაციული და ერთეულის გარემონტირები, გარეულყოფილი უნივერსიტეტები და სხვ. ფაქტია, რომ გლობალიზაციის პროცესი მიმდინარეობს, მოწევდავად იმისა, იგი ჩვენ გვიჩდა თუ არა.

გლობალიზაცია უნივერსიტეტების სასწავლო პროცესების ინტეგრაციით მიიღწევა და იგი გულისხმობს სასწავლო პროგრამებსა და სწავლების მეთოდებში საერთაშორისო გაზიარებას; სასწავლო საგნგის შინაარსის, მიზნებისა და ამოცანების დახლოებას; საერთაშორისო დასკვიპლინების სტრუქტურის. სახელმძღვანელოებისა და პედაგოგთა ჯადრების გამოყენებას და სხვ. აქციან კი ერთი ნაბიჯია ტრანსნაციონალურ განათლებაშედ, რომელსაც, სხვანარად, გლობალურ საუნივერსიტეტო განათლებასაც უწოდებენ.

იმისათვის, რომ მოხდეს ჯადრების მომზადების სისტემის გლობალური განათლების მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოვანა, დასავალების საზოგადოება მზადაა განახორციელოს ჰითოდინირებული ექსპრიმენტები განათლების სფეროში, რამდენადაც მოთხოვნა ინფორმაციაზე თრიუმტირებულ კადრებზე და ხარისხის განათლებაზე დღეს არ შეიძლება იქნეს დაკავშირებული ტრადიციული უმაღლესი სასწავლებლებით და სწავლების მოძველებული შეთოდებით.

ამ დეფიციტის დაიკავირების რეალურ უსაძლებლობას განვითარებულ ქსენებში წარმოადგენს საზოგადოების ინფორმაციზაცია (კომპიუტერებითა და ტელეკომუნიკაციების საშუალებით უსრუნველყოფა, საინფორმაციო რესურსების ფართოდ ხელმისაწვდომობა და ა.შ.) და სასწავლო პროცესში უახლესი საგანმანათლებლო ტექნოლოგიების დანერგვა. მიმდინარეობს კ.წ. ვორტულური სწავლების დაქარებული განვითარება, მისი ოპტიმიზაცია ვარიანტების ინტენსიური ძიებით და მრავალრიცხვანი, ყოველთვის არცოუ წარმატებული ექსპრიმენტებით. ბევრი ქვეყანა იყენებს ისეთ ექსტრაორდინალურ ზომებს. როგორიცაა მოსახლეობისათვის ინტერნეტის გამოყენების მასიური, იმულებითი სწავლება. ამ მიზნებისათვის იაპონიასა და სამხრეთ კორეაში გამოყოფილ იქნა დიდადი თანხები. აშშ-ში ხდება იმ ძირიადდინებული პროგრამების რეალიზაცია, რომლებიც დაკავშირებულია მოსწავლეების „ნოუთუქებით“ – მაღალხარისხის ხელი „ბლოკნორებით“ უსრუნველყოფასთან. ახალი პროექტი „ამერიკა თნილის სკოლაში“ მოწოდებულია დაეხმაროს მასწავლებლებსა და მოსწავლეებს ინტერნეტში თრიუმტირებაზე. სწავლების მიზნით ფართოდ და ინტენსიურად გამოიყენება მასიური კომუნიკაციისა და ინფორმაციის საშუალებები – კ.წ. შედიაგანათლება. იგი ჩართულია საშუალო და უმაღლესი განათლების პროგრამაში და წარმოადგენს ინფორმაციული ინფრასტრუქტურის მნიშვნელოვან კომპონენტს.

განსაკუთრებული უურალდება ეჭვევა დისტანციურ სწავლებას ინტერნეტის ბაზაზე. მსოფლიოს განვითარებას ქვეყნებში ყოველი მეოცე სტუდენტი სწავლის დისტანციურ სწავლების პროგრამით. ბრიტანეთის და უნივერსიტეტი (ამ ტიპის პირველი სასწავლო დაწესებულება) მცადინებების ატარებს 20 ქვეყანაში. საინფორმაციო მხარდაჭერის უზრუნველყოფა ხდება ელექტრონული ბიბლიოთეკების, მონაცემთა ბანკების, სასწავლო საინფორმაციო მასალების (სპეციალური სახელმძღვანელოების, წერითი დავალებების აუდიო და ვიდეომასალების) დახმარებით.

კომპიუტერული ტექნოლოგია უსრუნველყოფს იმ უზარმაზარ საინფორმაციო რესურსების ხელმისაწვდომობას, რომლებიც ცვლის თვით სწავლების პროცესს. მოსწავლეებს გააჩნიათ უკვე თანამედროვე კომუნიკაციებზე დაფუძნებული ინფორმაციების სხვადასხვა წყარო, როგორიცაა ინტერნეტი, ტელეკომური, კომპიუტერული ენციკლოპედიები და ლექსიკონები, ვიდეოფილმები, ვიდეო – და აუდიო სასწავლო კურსები. კომპიუტერს, რომელიც ჩართულია ინტერნეტის ქსელში, სტუდენტის განკარგულებაში აქვს მონაცემთა ბაზების უზარმაზარი რაოდენობა, ინფორმაცია მოელი მსოფლიოდან, რაც სწავლებას უფრო ინდივიდუალურ ტექნიკის საშუალებების ხდის.

მასიური კომუნიკაციების ელექტრონული საშუალებები (საკუთრივ კომპიუტერული ტექნოლოგიები, ინფორმაციის გადამცემი ქსელები და სისტემები) ძირებულ ცვლის თანამედროვე განათლების სახეს. შეიძლება ითქვას, რომ დისტანციური სწავლება – ტრადიციული განათლების მესაფლავება. კომპიუტერული ტექნოლოგიები საშვალებას იძლევა გადაფილეთ სწავლების ტრადიციული მეთოდებით (მასწავლებლიდან ინფორმაციის პასიური მიღება) რეალობის უზრო აქტიურ შესწავლაზე, მივუახლოვთ სასწავლო პროცესი ცხოვრებისუნარიანობის ახალ პირობებს, ვასწავლოთ ადამიანებს სწორად მოახდინოს თრიუმტაცია ინფორმაციის უდიდეს ნაკადებში.

ვირტუალური სწავლების გლობალურ ბაზაზე როგორც ტრადიციულ უმაღლეს სასწავლებლებში მიხი გამოიყენების მასშტაბიდიდან გამომდინარე, ასევე სრულიად ვირტუალური უნივერსიტეტების რაოდენობით და აუდიო აუდიო უმეტეს უნივერსიტეტებში გვთავაზობენ ხაზობრივ (ონლაინ) განათლების ამა თუ

одногодиши. А также Школа энергетики и информационных технологий Ульяновской областной технической школы им. Н.И. Пирогова, Ульяновск.

Следующим этапом было создание Ульяновской областной научно-исследовательской лаборатории по проблеме энергетики и информационных технологий Ульяновской областной технической школы им. Н.И. Пирогова, Ульяновск.

Важным шагом в развитии Ульяновской областной научно-исследовательской лаборатории стало создание Ульяновской областной научно-исследовательской лаборатории по проблеме энергетики и информационных технологий Ульяновской областной технической школы им. Н.И. Пирогова, Ульяновск.

Следующим этапом было создание Ульяновской областной научно-исследовательской лаборатории по проблеме энергетики и информационных технологий Ульяновской областной технической школы им. Н.И. Пирогова, Ульяновск.

Далее было создано Ульяновское областное научно-исследовательское учреждение по проблеме энергетики и информационных технологий Ульяновской областной технической школы им. Н.И. Пирогова, Ульяновск.

Затем было создано Ульяновское областное научно-исследовательское учреждение по проблеме энергетики и информационных технологий Ульяновской областной технической школы им. Н.И. Пирогова, Ульяновск.

Таким образом, Ульяновская областная научно-исследовательская лаборатория по проблеме энергетики и информационных технологий Ульяновской областной технической школы им. Н.И. Пирогова, Ульяновск.

Важным шагом в развитии Ульяновской областной научно-исследовательской лаборатории по проблеме энергетики и информационных технологий Ульяновской областной технической школы им. Н.И. Пирогова, Ульяновск.

Затем было создано Ульяновское областное научно-исследовательское учреждение по проблеме энергетики и информационных технологий Ульяновской областной технической школы им. Н.И. Пирогова, Ульяновск.

Затем было создано Ульяновское областное научно-исследовательское учреждение по проблеме энергетики и информационных технологий Ульяновской областной технической школы им. Н.И. Пирогова, Ульяновск.

Затем было создано Ульяновское областное научно-исследовательское учреждение по проблеме энергетики и информационных технологий Ульяновской областной технической школы им. Н.И. Пирогова, Ульяновск.

ძირითად კომპიუტერულ უნარ-ჩვეულებს (ინფორმაციის მოძიება, გადამუშავება და გადაცემა).

კომპიუტერიზაციის და ინტერნეტიზაციის პროცესი დაქმარტებული ტექნიკით მიმდინარეობს უმაღლეს სახარებლებლებშიც. ამდენად იმდენ უნდა ვიქთოოთ, რომ საქართველოს საგანმანათლებლო სისტემის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მოდერნიზაცია ხელს შეუწყის ქართული განათლების საერთაშორისო „კონვენციონალური“ და საერთაშორისო ეკონომიკასა და საგანმანათლებლო სივრცეში ინტეგრირებას.

ამრიგად, კანათლების გლობალიზაცია არ არის მატები პროცესი. იგი საშუალებაა, რათა უფერდა ერთმა მიიღოს სარგებლობა, თუ საგანმანათლებლო სისტემას განავითარებს როგორც ეროვნულ ნიადაგზე, ასევე საერთაშორისო ინტეგრირების გზით და შეძლებს შეარი სამოქადაგო საზოგადოების შექნებლობას. გლობალიზაციის საშუალებით და განათლების სისტემის განვითარებით ყველა ქვეყნა ცდილობს განახორციელოს თავისი ეროვნული მიზნები. განათლება არის პოლიტიკის ხაწილი და იმის მიხედვით, თუ რა ამოცანები აქვს ხელისუფლებას და სახული, განათლება ორიენტირებულია ეკონომიკის კონკრეტულ სფეროებზე და პარმონიზებულია მასთან.

როდესაც ეკუთრიმიერი მიზნების განხორციელება არ არის უსრუნველყოფილი შესაბამისი საგანმანათლებლო პორტფოლიის განვითარებით, მათი ეს მიზნები, როგორც გამოცდილება გვიჩვენებს, ექრ სრულდება და ეკონომიკის განვითარებაც ფერხდება, მიუხედავად იმისა, რომ დიდარი რესურსებიც არ უნდა გააჩნდეს ამისათვის ქმედის. ამდენად, პირველხარისხის მიზნები ენიჭება ქვეყნის საგანმანათლებლო სისტემის მოწყობას, განათლების სახელმწიფო პოლიტიკის როლს სამოქადაგო საზოგადოების შექნებლობაში.

ლიტერატურა – References

1. Колчугина М., Новой экономике – новое образование. ж. МЭ и МО, 2003.
2. „Эксперт“, 16.10.2000.
3. Kubey R. Media literacy in the information age. L., 1997.

ЭКОНОМИКА

Шорена Маглакелидзе „ГЛОБАЛИЗАЦИЯ ОБРАЗОВАНИЯ“ – ОПЫТ ЗАПАДА, ПЕРСПЕКТИВЫ ГРУЗИИ

Резюме

Начало нового века отмечено изменениями новых процессов и явлений международного масштаба и вместе с ним парадигмами экономического развития. Все более широкое общественное признание получает тезис о том, что возрождение страны немыслимо без нового взгляда на образование. В обиход вошло новое понятие – “глобализация образования”, которое в развитых странах предусматривает информатизацию общества, внедрение в учебный процесс новейших образовательных технологий, развитие так называемого виртуального образования. Для того, чтобы Грузия могла интегрировать в сфере международного образования, нужно расширить процесс компьютеризации и интернетизации образовательной системы. Высказанное подтверждается программой компьютеризации школ Грузии, что является еще одним начинанием в рамках образовательной реформы Грузии.

ECONOMICS

Shorena Maglakelidze

“GLOBALIZATION OF EDUCATION” – EXPERIENCE OF THE WEST AND GEORGIA’S PERSPECTIVES

Summary

The beginning of the new century is followed by the changes of new processes and events of the international levels and along with them economic development paradigms. A thesis about revival of a country is not possible without new type of education development is more and more widely recognized by the society. A new notion of “Globalization of education” is being established, the real fulfillment of which presents informatization of society in the developed countries, establishing the newest educational technologies in the educational process, so called accelerated development of virtual education and etc. So as Georgia is able to integrate in the international educational space, it is necessary to widen the process of computerization and internetization of educational system. The confirmation of that is computerization of Georgian schools – one more undertaking in the framework of Georgian educational reform.